

Střípky z paměti sudoměřického nádraží.

V jižní části země Moravsko – Slezské, v okrese Hodonín, v nadmořské výšce 173,6 m.n.m. leží železniční stanice Sudoměřice – Petrov (tak zněl původní název). Se stavbou železnice v úseku Veselí nad Moravou – Sudoměřice bylo započato v roce 1884. První vlak přijel do stanice Sudoměřice – Petrov na podzim roku 1886. Při vybudování tvořila stanice konečnou stanicí do Uherska. Doprava byla tehdy vedena ráno, v poledne a večer, či-li tři páry vlaků. V té době nebyla železnice vybudována do sousední Skalice (tehdy „Szakolcza“), docházeli cestující i zboží do stanice Sudoměřice – Petrov.

V roce 1888 bylo započato se stavbou železniční spojky do Rohatce. Provoz byl zahájen v roce 1891 a opět byly vedeny tři páry vlaků denně.

Jako staniční budova tehdy sloužil dnešní strážní domek, skladiště zboží stojí do dnešního dne na původním místě. Po propojení tratě Sudoměřice- Skalica na Slovensku v roce 1895 byla vybudována i nová výpravní budova, která slouží dodnes.

Od srpna 1889 spravoval železniční stanici správce p. Einzinger až do září 1892.

Od září 1892 do března 1898 byl správcem stanice p. Rojar.

Od března 1898 do září 1907 byl správcem stanice p. Stolz.

Od září 1907 do září 1911 byl správcem stanice p. Škarohlíd.

Od září 1911 až do ledna 1939 spravoval stanici p. Blažek. Tento dlouholetý správce stanice vrchní oficiál odešel dne 1. února r. 1939 do výslužby.

Jeho místo převzal oficiál p. Viktor Hanzl, který vykonával později funkci náčelníka stanice až do 31. prosince 1958, kdy odešel na zasloužený odpočinek do starobního důchodu. Dnem 1. ledna 1959 do funkce náčelníka stanice byl jmenován p. Jan Kobéda, tuto funkci vykonával do odchodu na zasloužený odpočinek r.1980.

Vzpomínka na vznik samostatného Československého státu.

Zpráva o vzniku Československého státu byla sdělena telegraficky dne 29. října 1918 v 0:30 hodin ze stanice Veselí nad Moravou. Tato událost byla doručena formou proklamačního prohlášení samostatnosti našeho národa, která začínala slovy: „**Stoletý sen osvobození národa československého se stává skutkem**“. Staniční personál tuto zprávu přijal s velkým pohnutím a jásotem. Všechny upomínky na Rakousko – Uhersko, jako německé nápisy a označení c. k. byly ihned odstraněny. Staniční personál složil slib věrnosti republice a bylo zavedeno úřadování v českém jazyce. Taky obyvatelstvo obce přijalo vyhlášení samostatnosti státu s uspokojením a jásotem. Vše se událo v naprostém pořádku a klidu bez zvláštních emocí, takže žádný vojenský nebo četnický zákrok nebyl potřeba.

Okupace nacisty.

Po rušných událostech v roce 1938 došlo dne 14. března 1939 k osamostatnění Slovenského státu a k zřízení protektorátu Čechy a Morava. V důsledku těchto územních změn byl ve zdejší stanici zřízen celní úřad. Vedením tohoto úřadu byl pověřen celní adjunkt Vladislav Benda, který jej spravoval do 15. července 1939, kdy byl tento převzat německými úředníky. Pasovou kontrolu prováděla německá Grenzpolizei, později i celní službu převzali němečtí celníci. Zřízením již jmenovaných úřadů ve zdejší stanici nastal citelný nedostatek prostor, jak ve zřízených úřadovnách, tak i v zařízení stanice. Tak se začalo uvažovat o rozšíření budov i kolejiště. Začátkem prosince 1939 bylo započato s přístavbou celního úřadu, který byl přistaven k přijímací budově. Dřívější nedostatek místa se prosinci zvětšil ještě tím, že říšské dráhy tu zřídily tzv.

Bahnhofaufsichtsstelle a vyslaly sem prozatím dva úředníky. Dne 15. března 1939 kolem šesté hodiny ranní zastupující oficiál p. Odrazil pohnutým hlasem, že nás zabírají Němci. Při pohledu z okna bylo vidět postupovat nepřetržitě motorové kolony směrem od Rohatce ke Strážnici. Pozdě pak přijel obrněný vlak z Kútů. Než vjel do stanice, tak bylo několikrát dotazováno, zda na hranici nebo v obci není české vojsko. S tímto vlakem přijel jako průvodce fotograf ze Skalice p. Šimeček(původem Čech). Dne 18. března jako první německý celník nastoupil bývalý frontový voják z první světové války. Ten od samotného začátku celému německému experimentu nevěřil. Tvrdil a byl přesvědčen, že

Němci na tuto válku strašně doplatí . Poněvadž se začalo šuškat, že 15. května 1939 dojde k něčemu velkému proti Německu, pomáhali jsme všichni jak jsme jen mohli lidem na Slovensko nebo k nám do naší vlasti.

Cestující kteří byli vykázáni při kontrole z vlaků, nastoupili do prohlédnutých vozů nebo naskakovali do rozjetého vlaku z druhé strany. Nebo jsme je posílali za stanici, kde jim vlak přibrzdil nebo zastavil, aby mohli naskočit . Stálým zostřováním bezpečnostních předpisů a opatření nebylo možno v této činnosti pokračovat.

Nebylo žádným tajemstvím, že lidi přecházeli zelenou hranici pěšky. Přestože po celou dobu okupace docházelo k různým incidentům a výstupům, ba i udáním, nebyl nikdo ze zdejší stanice zatčen, ani nepřišel o život.

Největší rozruch na naší stanici nastal po leteckých náletech na Břeclav, Hodonín a Brno,

kdy všechny vlaky na Slovensko byly odkloněny na naši trať. Čilejší doprava byla udržována až do konce války. Od října 1944 po naší trati projely sta ba tisíce vagonu evakuačního materiálu z Rumunska, Maďarska a

v poslední řadě i ze Slovenska. Všeobecný ústup jak po silnici, tak po železnici nastal kolem 1. dubna 1945. Celé noci se přepravovaly kolony vojsk, materiálu a dobytka. Vojsko, doprovázející transporty trpělo hladem, zimou, ani oblečení nebylo v dobrém stavu (byli otrhaní), jen mladí SS-mani byli lépe oblečení. Vše nasvědčovalo, že se blíží konec kdysi pyšného Německa.

Tlak vítězné Rudé armády byl pociťován všude. Ve dne v noci přilétala ruská letadla „Rata“ a kropila ustupující germánské hordy. Ty však chvatně kladly na cesty a přechody miny, aby zadržely postupující ruskou armádu. Nepomohlo ani ničení silničních a železničních mostů. Poslední 4 transporty ujížděly jeden za druhým na dohled dne 7. dubna 1945 od 10.20 hodin do 13.20 hodin Pak už byla doprava udržována jen osobní dopravou. Do Skalice jel poslední osobní vlak 6. dubna 1945. Do Rohatce téhož dne v 9.18 hod. Dne 10. dubna 1945 ve 14.25 hod. odjelo drobné vozidlo s německými železničáři. V 15.25 vyhodili Němce most těsně za stanicí směrem Skalica na Slovensku. Tím byla doprava úplně přerušena. Dne 11. dubna 1945 Němci vykradli zbytek zásob oleje a petrolej a polili hromadu prachů asi 800 kusů a zapálili je. Nezadržitelně dne 12. dubna 1945 ve 13 hodin do staniční budovy vstoupili Rudoarmějci, když předtím již dobili obce Sudoměřice a Rohatec.

Převzato z „Pamětní knihy „ŽST Sudoměřice.